

شرکت‌های ایرانی در زمینه ساخت VAR فعال بوده‌اند اما این کافی نیست

فناورک داریم مجوز نه!

شرکت‌های ایرانی برای پیاده‌سازی طرح‌های خود در خصوص کمک‌داور ویدئویی باید به دنبال مجوز فیفا باشند. مهندسان و طراحان کشورمان بارها نشان داده‌اند که در حوزه‌های مربوط به فناوری توانایی‌ها و پتانسیل‌های بالایی دارند. گاهی کمبودها و هزینه‌ها و گاهی هم مشکلات مربوط به تحریم‌ها، باعث شده تا دانشمندان ایرانی سراغ ابداع روش‌های گوناگون بروند و دستگاه‌هایی را تولید کنند که یا فناوری‌اش در اختیار کشورهای خاصی بوده یا اصلا در دنیا وجود نداشته است. اما در موضوع سیستم کمک‌داور ویدئویی فوتبال، داستان به توانایی‌های ما ارتباطی ندارد و مشکل برمی‌گردد به قوانین فیفا و اجبار برای اخذ مجوز.

ایتالیایی خریداری شده که سالانه مبلغ ۶ هزار یورو بابت حق لایسنس از ایران دریافت می‌کند. البته این شرکت ایتالیایی بعد از مجموعه شرکت **Genius Sport** انگلیس قرار گرفت. از سوی دیگر یک شرکت دانش‌بنیان دیگر نیز سال پیش گفته بود که موفق به ساخت **VAR** ایرانی شده است. حسام‌الدین شاهرخ، مدیرعامل این شرکت دانش‌بنیان سال گذشته با بیان اینکه سامانه داور ویدئویی تکمیل شده و آماده تست است، توضیح داد: «سیستم آماده تست است. با فیفا نیز ارتباطات و مکاتباتی صورت گرفته و اسناد اولیه نیز برای آنها ارسال شده است.»

شرکت‌های **Hawk-Eye** و **Genius Sport** از انگلیس و شرکت **TDS** از لهستان، از تولیدکنندگان این نوع از سیستم‌های ویدئوچک به‌شمار می‌آیند و نکته قابل توجه این است که شرکت‌های فوق به علت تحریم، به ایران چیزی ارائه نمی‌کنند و این شرکت با تولید بومی این محصول عملاً کشور را در این حوزه خودکفا کرده است. سعید محمدی، مدیرعامل این شرکت با بیان اینکه از این نوع از سیستم ویدئوچک در ایران، تنها یک نمونه در کشور موجود است، گفت: «تنها سیستم ویدئوچکی که در حال حاضر، در کشور وجود دارد، سیستمی است که توسط فدراسیون والیبال در سال ۲۰۱۴ از یک شرکت

چندی پیش خبری منتشر شد در این خصوص که یک شرکت دانش‌بنیان ایرانی توانسته سامانه ویدئوچک را برای رشته‌های والیبال و بسکتبال تولید و اجرایی کند. در این خبر آمده بود: تولید بومی سیستم ویدئوچک (بازبینی تصاویر) ورزشی در رشته والیبال و بسکتبال به همت یک شرکت خلاق فناوری رقم خورده و این سیستم در رشته فوتبال نیز در مرحله آزمایش قرار دارد و کاربرد آن در فوتبال کشور، دست‌آورد مهم و قابل توجهی خواهد بود. این شرکت، یکی از ۴ شرکت تولیدکننده این سیستم در جهان است و در قاره آسیا هیچ رقیبی ندارد و در کنار آن،

ننوانستیم تست کنیم

هم با آقای تاج صحبت کرده بودیم و ایشان موافقت خود را اعلام کرده بودند، اما پس از انتخابات فدراسیون فوتبال، اختلافاتی بین صدا و سیما و فدراسیون وجود داشت که کار ما را متوقف کرد. حتی رئیس فدراسیون، ما را به سازمان لیگ ارجاع داد که آنها نیز با انجام این کار موافق نبودند. تلاش کردیم سیستم **VAR** خود را در ورزشگاه امام رضاع) مشهد مورد آزمایش قرار دهیم که آنجا نیز با مشکلاتی روبه‌رو شدیم. شاهرخ گفت: «حتی ما اعلام کردیم که هدست‌های یک شرکت هلندی که مورد تأیید فیفا نیز هست را خریداری کرده‌ایم تا یکجای کامل باشد، اما به هر روی ننوانستیم شرایط و سخت‌افزار مورد نیاز برای تست را فراهم کنیم و در نهایت تأخیر در کار به ماضی زد و قوانین فیفا هم تغییر کرد. تا آن زمان می‌گفتند بایباید تأییدیه بگیریم، اما قوانین جدید که ۹ ماه است تغییر کرده، کار را برای ما سخت و تقریباً غیرممکن کرده است.»

حسام‌الدین شاهرخ در گفت‌وگو با همشهری در خصوص آخرین وضعیت سامانه کمک‌داور ویدئویی این شرکت اعلام کرد که به دلیل مشکلات و عدم همکاری فدراسیون فوتبال و سازمان صدا و سیما و زیرمجموعه‌های آنها در مقاطع مختلف، ادامه کار در این خصوص مقدر نیست. او گفت: «پروژه این کار طولانی شد. در نامه‌نگاری با فیفا، این نهاد به ما اعلام کرد که شما باید طبق فرمت تعریف‌شده، ویدئوهایی را برای ما ارسال کنید و ما شماراز دور ارزیابی خواهیم کرد. این مهم نیاز به هماهنگی با ۲ ارگان داشت؛ صدا و سیما و جمهوری اسلامی ایران و فدراسیون فوتبال. چراکه ما به‌عنوان یک شرکت خصوصی، سخت‌افزارهای لازم را برای انجام آزمایش‌ها نداشتیم. چیزی که لازم بود، یک ورزشگاه با دوربین‌های مجهز و یک بازی تست ۳۰ دقیقه‌ای.» او در ادامه افزود: «ابتدا همه چیز خوب پیش رفت و همه همکاری کردند. ما پیش از برگزاری انتخابات

فوتبال با فناوری توسعه پیدا می‌کند

اساسان شادمان منفرد |

سران پیشین فدراسیون جهانی فوتبال (فیفا) همواره بر این عقیده بودند که پرطرفدارترین ورزش جهان به این دلیل پرطرفدار شده که یک بازی ساده است. آنها اعتقاد داشتند که فوتبال برای بازی، تنها یک زمین مناسب، ۹۰ دقیقه و یک توپ می‌خواهد و همین امر بوده که این ورزش را فراگیر کرده است. با این حال، به یاد آوردن روزی را که می‌گفتند، تلفن‌های تصویری به‌زودی به بازار می‌آید و همه، این رویارو محال یا دست‌کم بسیار گران می‌پنداشتند، اما حالا نگاهی به اطراف بیندازید! همه‌جا تلفن‌های تصویری به‌وضوح دیده می‌شود و شما به آسانی آپ‌خوردن می‌توانید با دوستان و آشنایان خود از همین طریق ارتباط تصویری برقرار کنید. این موضوع در ابعاد بزرگ‌تر به فوتبال هم می‌تواند تعمیم داده شود. فناوری، نقش بسیار مهمی در زندگی روزمره ما پیدا کرده و فوتبال هم از یک بازی صرف به یک صنعت بزرگ و پول‌ساز در دنیا تبدیل شده است. فقط کافی است به ارقامی که باشگاه‌های مختلف برای خرید یک بازیکن پرداخت می‌کنند و البته از آن طرف از طریق او به‌دست می‌آورند، توجه کنید. بنابراین، راه‌اندازی سیستم‌های مدرن برای کمک به برگزاری بهتر این رشته ورزشی چیزی چندین دور از دسترسی نمی‌توانست باشد.

امروزه برای آنکه عدالت در زمین بازی رعایت شود، استفاده از سیستم کمک‌داور ویدئویی (**VAR**) در نقاط مختلف دنیا رونق گرفته است. با این روش (اگرچه اشتباهات متعددی هم دارد) کار قضاوت برای تیم داور به‌مراتب از قبل راحت‌تر شده و کمتر حق تیم‌ها در تصمیمات داوران، ضایع می‌شود. اگر از بعد فونالی آن بگذریم، بعد دیگر، حضور فناوری در مستطیل سبز است. نمی‌شود در همه عرصه‌ها شاهد ورود موفق و سودمند تکنولوژی باشیم اما در فوتبال همچنان به روش‌های سنتی بسنده کنیم. همانند رشته‌های دیگر ورزشی، فوتبال هم این روزها از سامانه فناوری‌ها بازبینی صحنه‌های مشکوک مسابقه بهره می‌برد که به‌صورت روزافزون نیز در حال توسعه است. پس از سیستم ارتباطی رادیویی بین داوران و فناوری هوشمند گل (عبور توپ از خط دروازه)، سامانه کمک‌داور ویدئویی نیز در فوتبال عمومیت یافته و نوبت به توسعه سیستمی برای اعلام آفساید و کنترل خطوط زمین رسیده است.

فناوری جذابی که در رقابت‌های جام جهانی ۲۰۲۲ قطر به‌خوبی مورد استفاده قرار گرفت و نتیجه‌اش به‌عنوان نمونه مردود شدن گل نخست اکوادور به قطر در بازی افتتاحیه و پذیرفته شدن گل ژاپن به اسپانیا و ثبت برتری این تیم آسیایی مقابل قهرمان جام جهانی ۲۰۱۰ بود. به همین خاطر، در مطالب پیش‌رو به بررسی همه جوانب استفاده از فناوری **VAR** و وضعیت آن در ایران پرداخته‌ایم.

FIFA VAR ROOM

ورود VAR به ایران

می‌آید. به هر شکل، میزبانی از تیم‌های آسیایی در ورزشگاه آزادی و نقش جهان، کار را به سمتی پیش برد که سرانجام **VAR** را به ایران رساند. با تمامی این احوالات، نباید از این مهم غافل شویم که پرونده این فناوری در ایران باید باز بماند و امید به دریافت مجوز برای تولیدات داخلی هم نباید به یأس تبدیل شود.

صنعت فوتبال این روزها، فناوری‌های گوناگونی را به خدمت گرفته که یکی از آنها سامانه کمک‌داور ویدئویی است؛ تکنولوژی‌ای که حضورش در ایران، مدت‌ها نقل محافل فوتبالی در کشور مان بوده است. اما سرانجام سامانه کمک‌داور ویدئویی به دلیل بحث میزبانی در رقابت‌های لیگ قهرمانان آسیا، به ایران